

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.II.20.345/2022/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Herman Edit ügyvéd (cím) által képviselt I. rendű kérelmező neve I. rendű és II. rendű kérelmező neve II. rendű kérelmezőknek (mindketten: (cím) a dr. bírósági titkár által képviselt Budapest Környéki Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel megfizetésére irányuló nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 8.Pk.20.248/2022/15. számú végzése ellen a kérelmezők által 16. sorszám alatt, a kérelmezett által 18. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét részben megváltoztatja és a kérelmezett marasztalásának összegét 1 669 200 (egymillió-hatszázhatvankilencezer-kétszáz) forintba felemeli, a kérelmezők által az állam javára fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 4774 (négyezer-hétszázhetvennégy) forintba leszállítja, míg az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összegét 50 076 (ötvenezer-hetvenhat) forintban állapítja meg; egyebekben a végzést helyben hagyja.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezők mint egyetemleges jogosultak részére 15 napon belül az általános forgalmi adót is tartalmazó 12 700 (tizenkétezer-hétszáz) forint másodfokú perkiöltséget.

Kötelezi a kérelmezőket, hogy fizessenek meg az állam javára egyetemleges, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására, az ott megjelölt módon és számlára, 4776 (négyezer-hétszázhetvenhat) forint fellebbezési illetéket; megállapítja, hogy a további 19 144 (tizenkilencezer-száznegyvennégy) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] Felperes1, felperes2 és felperes3 felperesek, valamint a kérelmezettek mint alperesek között támfalépítés és kártérítés tárgyában 2009. július 21. napján indult a Budakörnyéki Járásbíróságon (a továbbiakban: járásbíróság) P.20.696/2009. számon polgári peres eljárás, amely érdemben a Budapest Környéki Törvényszék – a kérelmezett – által 2022. január 25-én, a kérelmezők jelenlétében kihirdetett jogerős ítélettel fejeződött be.

[2] Az elsőfokú eljárás során a járásbíróság a peres eljárást építésügyi hatósági eljárásra tekintettel 2010. március 24. és 2011. május 26. napja közötti időszakra felfüggesztette; 2011. november 11-től építésügyi hatósági eljárás lefolytatására és hatósági határozat végrehajtására tekintettel ugyancsak felfüggesztette az eljárást, amelyet érintő döntést azonban a kérelmezett mint másodfokú bíróság a 2012. február 14-i végzésével hatályon kívül helyezett.

[3] A járásbíróság több alkalommal különböző okokból a következő folytatólágos tárgyalást a törvényi négy hónapos határidőn túli időpontra tűzte ki: így a 2012. május 12-i tárgyalást követően – átszignálás okán – csak 2013. február 12-re, a 2013. május 6-i tárgyalást követően – bírósági munkaszervezési okok miatt – csak 2013. október 17-re, a 2013. október 17-i tárgyalást követően – a bíróság működésében bekövetkezett objektív akadályra

hivatkozva – csak 2015. január 26-ra. Ezen késedelmeket érintően a kérelmezők az eljárás elhúzódása miatti kifogást nem terjesztettek elő.

[4] A peres felek több alkalommal úgy nyilatkoztak, hogy közöttük egyezségi tárgyalások vannak folyamatban; a járásbíróóság erre tekintettel halasztotta el a 2016. július 11-i tárgyalást 2016. szeptember 9. napjára, a 2016. szeptember 9-i tárgyalást 2016. szeptember 30. napjára, a 2016. szeptember 30-i tárgyalást 2016. november 11. napjára, a 2017. április 21-i tárgyalást 2017. június 8. napjára.

[5] A 2016. június 3-ára kitűzött tárgyalást a felperesi jogi képviselő egyoldalú, betegségére hivatkozó kérelmére halasztotta el a járásbíróóság 2016. július 11-re. A 2016. november 11-i tárgyalást pedig új határnap kitűzése nélkül halasztotta el, és csak a kérelmezőknek a szakértői díjat megállapító végzés elleni fellebbezését elbíráló másodfokú végzés 2017. március 13-i megérkezését követően rendelkezett új tárgyalási határnap 2017. április 21. napjára kitűzéséről.

[6] Mindezen felül a szakvélemény előterjesztésére az eredetileg 2015. november 1-jén lejáró 60 napos határidőt a járásbíróóság további 45 nappal meghosszabbította, amely meghosszabbított határidőn belül, 2015. december 16-án terjesztette elő a kirendelt szakértő a szakvéleményét.

[7] Ezen túl a kérelmezett másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben hatályon kívül helyező határozata folytán 2018. április 27-én újraindult eljárásban a törvényes harminc napos határidőn túl csak 2018. október 31-én történt intézkedés, amelyet érintően a kérelmezők ugyancsak nem nyújtottak be az eljárás elhúzódása miatti kifogást.

[8] A másodfokú eljárás során a 2020. május 14-re kitűzött tárgyalást a kérelmezett először a 45/2020. (III. 14.) Kormányrendelet által a Covid-19 járvány miatt elrendelt rendkívüli ítélkezési szünetre tekintettel határnap kitűzése nélkül hivatalból elhalasztotta, majd a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Kormányrendelet (a továbbiakban: „Veir. I.”) által bevezetett veszélyhelyzeti perrend alapján 2020. október 15. napjára új tárgyalási határnapot tűzött ki. A másodfokú eljárás során lefolytatott szakértői bizonyítással kapcsolatban a kérelmezők a küldemény nem keresése folytán 2021. április 1-jén kézbesítettnek tekintendő végzésben írt 15 napos díjelőlevezési felhívást 2021. május 6-án teljesítették. A szakvélemény 2021. június 21-i érkezését követően a kérelmezett a törvényes négy hónapos határidőn túlra, 2021. december 7-i napra tűzött ki tárgyalást, amelyre a kérelmezők az eljárás elhúzódása miatti kifogással nem éltek. A 2021. december 7. napi tárgyalást – amelyen a kérelmezők nem jelentek meg – pedig a felek közötti így eredménytelen egyezség megkísérlése miatt a kérelmezett 2022. január 25. napjára halasztotta el, amely tárgyaláson meghozta és kihirdette az ügyet érdemben elbíráló jogerős ítéletet.

A kérelem és az ellenirat

[9] A kérelmezők az eljárás elhúzódása miatt a 2009. július 22. napja és 2022. január 25. napja közötti, összesen 4571 nap figyelembevételével egyetemlegesen kérték a kérelmezettet 1 828 400 forint vagyoni elégtétel a javukra megfizetésére kötelezni.

[10] A kérelmezett az elleniratában az elismert 2746 nap figyelembe vehető időtartamra járó 1 098 400 forinton felül a kérelem elutasítását kérte. Az eljárás számított időtartamából kérte levonni az *elsőfokú eljárás felfüggesztéseire tekintettel* a 2010. március 24. és 2011. május 26. közötti 429 nap (az ellenirat sorszámozását használva: 1.) és a 2011. november 11. és 2012. február 14. nap közötti 96 nap (2.); az *eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének a hiányában* az elsőfokú eljárásban a tárgyalás négy hónapon túli időtartamra halasztását érintően a 2012. szeptember 13. és 2013. február 12. közötti 153. nap (3.), a 2013. szeptember 7. és 2013. október 17. közötti 41 nap (4.), a 2014. február 18. és

2015. január 26. közötti 343 nap (5.), ugyanezen okból a hatályon kívül helyezés után a harminc napon túli intézkedést érintően a 2018. május 27. és 2018. október 31. közötti 158 nap (13.), ugyanezen okból a másodfokú eljárásban a szakvélemény érkezését követően a tárgyalás négy hónapon túli időtartamra kitűzését érintően a 2021. október 22. és 2021. december 7. közötti 47 nap (17.); *a peres felek közötti egyezségi tárgyalások folytatása céljából a tárgyalások elhalasztása miatt* a 2016. július 12. és 2016. szeptember 9. közötti 60 nap (8.), a 2016. szeptember 10. és 2016. szeptember 30. közötti 21 nap (9.), a 2016. október 1. és 2016. november 11. közötti 42 nap (10.), a 2017. április 22. és 2017. június 8. közötti 48 nap (12.); az elsőfokú eljárásban *a szakvélemény előterjesztésére biztosított határidő meghosszabbítása miatt* a 2015. november 2. és 2015. december 16. közötti 45 nap (6.); *a felperesi jogi képviselő betegsége okán a tárgyalás elhalasztása miatt* a 2016. június 4. és 2016. július 11. közötti 38 nap (7.); *a szakértői díjmegállapító végzés elleni fellebbezés elbírálása miatt a tárgyalás későbbi kitűzése alapján* a 2017. március 12. és 2017. április 21. közötti 41 nap (11.); a másodfokú eljárásban *a szakértői díj késedelmes előlegezése miatt* a 2021. április 16. és 2021. május 6. közötti 20 nap (16.); *a járványügyi helyzet miatt a másodfokú tárgyalás elhalasztása alapján* a 2020. május 15. és 2020. október 15. közötti 154 nap (15.), valamint a kérelmezők meg nem jelenése folytán *meghiúsult egyezségi kísérlet miatt a másodfokú tárgyalás elhalasztása alapján* a 2021. december 8. és 2022. január 25. közötti 48 nap (18.), összesen 1825 nap időtartamot (amelyek után a vagyoni elégtétel 730 000 forint).

Az elsőfokú végzés

[11] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőknek 15 napon belül egyetemlegesen 1 264 400 forint tőkét, ezt meghaladóan a kérelmet elutasította. A kérelmezőket kötelezte az állam javára egyetemlegesen 16 456 forint eljárási illeték megfizetésére, míg megállapította, hogy a további le nem rótt 38 396 forint eljárási illeték az állam terhéen marad.

[12] Az eljárást befejező érdemi végzése szerint az elsőfokú bíróság az ellenirat szerint az eljárás teljes időtartamából levonni rendelte a következő időszakokat:

[13] *Az elsőfokú eljárás felfüggesztéseire tekintettel* a 2010. március 24. és 2011. május 26. közötti időszakra számított 429 napot, valamint a 2011. november 11. és 2012. február 14. nap közötti időszakra számított 96 napot azzal, hogy az ügyben alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 152. §-ának (1) bekezdésében írt felfüggesztésről történő rendelkezés a bíró befolyásmentes, meggyőződése szerinti döntése. A felfüggesztés hatálya alatt a bíróságnak nincs intézkedési kötelezettsége, a határidők nem telnek, a bírói intézkedések is hatálytalanok, a közigazgatási eljárás esetleges elhúzódása pedig nem a bíróság érdekkörében felmerült, és nem is a bíróság által elhárítható ok, így annak esetleges elhúzódásáért a bíróság egyébként sem felel. Mindezek alapján a felfüggesztés időtartamát a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 15. §-ának (5) bekezdése alapján figyelmen kívül kell hagyni.

[14] *Az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének a hiányában* az elsőfokú eljárásban a tárgyalás négy hónapon túli időtartamra halasztását érintően a 2012. szeptember 13. és 2013. február 12. közötti időszakra számított 153 napot, a 2013. szeptember 7. és 2013. október 17. közötti időszakra számított 41 napot, a 2014. február 18. és 2015. január 26. közötti időszakra számított 343 napot, a hatályon kívül helyezés után a harminc napon túli intézkedést érintően a 2018. május 27. és 2018. október 31. közötti időszakra számított 158 napot, ugyanezen okból a másodfokú eljárásban a szakvélemény érkezését követően a tárgyalás négy hónapon túli időtartamra kitűzését érintően a 2021. október 22. és 2021. december 7. közötti időszakra számított 47 napot azért, mert a Pevtv. 15. §-ának (4)

bekezdése ebben a körben határozottan akként rendelkezik, hogy a vagyoni elégtétel iránti igény érvényesítésének feltétele a kifogás előterjesztése, és kifogást a kérelmezők valóban nem terjesztettek elő. Hangsúlyozta, hogy a jogalkotó az 1952. évi Pp. alapján folyó eljárásokban – már a peres eljárás kezdeményezésének napján hatályos szövege szerint is – lehetővé tette az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztését, meghatározta annak konkrét feltételeit, tartalmát, illetve elbírálásának módját, így kifogásnak csak és kizárólag az az írásbeli beadvány tekinthető, amely a jogszabályi feltételek fennállása esetén, a jogszabályban foglalt tartalommal és a jogszabályban meghatározott eljárásrend szerint került elbírálásra. A kérelmezők által hivatkozott, a per során előterjesztett számos beadvány nem felelt meg az eljárás elhúzódása miatti kifogás törvényi követelményének.

[15] *A szakvélemény előterjesztésére biztosított határidő meghosszabbítása miatt* a 2015. november 2. és 2015. december 16. közötti időszakra számított 45 napot azzal, hogy az 1952. évi Pp. 104. §-a (1) bekezdésének az a rendelkezése, amely kivételt teremt a szakvélemény előterjesztésének negyvenöt napos határideje alól akkor, *ha a szakértői vélemény elkészítése hosszabb határidőt tesz szükségessé*, azt jelenti, hogy a szakértő részére a bíróság szabadon állapíthat meg határidőt a szakvélemény elkészítésére, így a bíróság által meghatározott határidő nem törvényi határidő. A szakértő a jogszabályi rendelkezéseket betartva, a határidő meghosszabbítását kérte a rendelkezésére álló, eredetileg engedélyezett határidő lejárta előtt, a határidő meghosszabbítása így megfelelt az 1952. évi Pp. fent idézett rendelkezéseinek, ezért az eredeti lejárati és a szakvélemény benyújtása közötti időtartam a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése szerint levonandó a teljes időtartamból.

[16] *A felperesi jogi képviselő betegsége okán a tárgyalás elhalasztása miatt* a 2016. június 4. és 2016. július 11. közötti időszakra számított 38 napot azért, mert a tárgyalás – a törvényben nem felsorolt okból való – elhalasztására nem a kérelmezők érdekkörében felmerült okból került sor, azonban az nem is tekinthető sem a bíróság, sem az ellenérdekű fél érdekkörében felmerült oknak. A jogi képviselő betegsége, amelyről a tárgyalást megelőző napon értesült a bíróság, olyan kivételesen fontos oknak tekinthető, amely a tárgyalás elhalasztását mindenképpen indokoltá teszi, a tárgyalás elhalasztására méltányolható okból került sor, ezért a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése szerint annak időtartama nem számítható bele az eljárás időtartamába.

[17] *A szakértői díj késedelmes előlegezése miatt* a 2021. április 16. és 2021. május 6. közötti időszakra számított 20 napot azzal, hogy az 1952. évi Pp. 99. §-ának (2) bekezdése szerint a „nem kereste” postai jelzéssel visszaérkező hivatalos irat szabályszerűen kézbesítettnek tekintendő; a kézbesítés így 2021. április 1. napja, a szakértői díjat a kérelmezőknek 2021. április 16. napjáig kellett volna letétbe helyezniük. Mivel pedig a bíróság a későbbiekben kétszer is megismételte a felhívást, és a szakértői díj letétbe helyezésére 2021. május 6-án került sor, ugyanakkor a harmadik felhívást csak 2021. május 10-én vették át, ebből arra lehet következtetni, hogy a második utasításra kiadott felhívás – amely a „nem kereste” jelzéssel visszaérkező bontatlan küldeménnyel azonos – tartalmazta a szakértőnek a kérelmezők által a díjelőleg megalapozottságának alátámasztásához szükségesnek tartott beadványát. A tényleges letétbe helyezés késedelme a kérelmezők érdekkörében felmerült okból történt, ezért a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján a figyelembe vehető időtartamba nem számítható bele.

[18] Ugyanakkor nem találta indokoltnak az elsőfokú bíróság az eljárás teljes időtartamából levonni a következő időszakokat:

[19] *A peres felek közötti egyezségi tárgyalások folytatása céljából a tárgyalások elhalasztása miatt* a 2016. július 12. és 2016. szeptember 9. közötti időszakra számított 60 napot, a 2016. szeptember 10. és 2016. szeptember 30. közötti időszakra számított 21 napot, a 2016. október 1. és 2016. november 11. közötti időszakra számított 42 napot, a 2017. április

22. és 2017. június 8. közötti időszakra számított 48 napot azzal, hogy az 1952. évi Pp. a felek közötti egyezségi tárgyalásokat nem jelölte halasztási okként, az idő múlása így a kérelmezett érdekkörében felmerült okból, szükségtelenül történt, az beszámítható a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján, figyelemmel arra is, hogy kérelmezett nem hivatkozott az elleniratában arra, hogy a kérelmezők nem terjesztettek elő eljárás elhúzódása miatti kifogást.

[20] *A szakértői díjmegállapító végzés elleni fellebbezés elbírálása miatt a tárgyalás későbbi kitűzése alapján* a 2017. március 12. és 2017. április 21. közötti időszakra számított 41 napot azért, mert a jogorvoslati jogosultságot a kérelmezők részére mind az Alaptörvény, mind az 1952. évi Pp. biztosította, kizárólag a törvényben biztosított (alap)jogukkal éltek akkor, amikor a szakértői díjmegállapító végzés ellen fellebbezést terjesztettek elő, így olyan eljárási cselekmény miatt, amit a jogalkotó többszintű szabályozással biztosított részükre, hátrány őket nem érheti.

[21] *A járványügyi helyzet miatt a másodfokú tárgyalás elhalasztása alapján* a 2020. május 15. és 2020. október 15. közötti időszakra számított 154 napot, mivel a „Veir. I.” szabályozta a veszélyhelyzeti perrendet, így bár valóban vis maiornak tekinthető a pandémiás helyzet, de a jogalkotó biztosította a bíróságok és az igazságszolgáltatás működését a veszélyhelyzet alatt is. Ennek értelmében a „Veir. I.” 29. §-ának (2) bekezdése alapján járt el a kérelmezett, amikor tájékoztatta a feleket arról, hogy tárgyaláson kívül bírálja el az ügyet, erre tekintettel az eljárást befejező határozat meghozatalának nem volt akadálya, hiszen olyan tartalmú beadvány, ami novumot tartalmazott volna, erre a felhívásra nem került becsatolásra. Ha a kérelmezett szerint az ügy érdemi elbírálása további tárgyalás megtartását igényelte, akkor a „Veir. I.” 29. §-ának (3) bekezdése szerint kellett volna eljárnia, azonban erre nem került sor, nem állapította meg az akadály bekövetkezésének időpontját és nem adott tájékoztatást ennek a jogkövetkezményeiről sem. Mindezekre tekintettel a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján a figyelembe vehető időtartamba beleszámít.

[22] A kérelmezők meg nem jelenése folytán *meghiúsult egyezségi kísérlet miatt a másodfokú tárgyalás elhalasztása alapján* a 2021. december 8. és 2022. január 25. közötti időszakra számított 48 napot, mert a felek közötti egyeztetés, egyezségi tárgyalás az 1952. évi Pp.-ben nem volt halasztási ok, mindezen túlmenően a kérelmezők a bíróság érdekkörében felmerült adminisztrációs hiba folytán nem 2021. december 7., hanem azt követő napra, 2021. december 8. napjára kaptak idézést, ezért értelemszerűen a tárgyalás napján nem is tudtak megjelenni a bíróságon. így a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése szerint az időtartam figyelembe vehető.

[23] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság úgy találta, hogy a kérelmezett által elismert 2746 nap mellett további 415 nap is beszámítandó a figyelembe vehető időtartamba, így a mind összesen 3161 nap után a kérelmezett 1 264 400 forint vagyoni elégtétel megfizetésére köteles, ezért ennek az összegnek a megfizetésére kötelezte a kérelmezettet, és ezt meghaladóan utasította el a kérelmet.

[24] A pernyertesség arányát a kérelmezők javára 70 %-ban határozta meg, a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 81. §-ában foglalt perköltség felszámítás hiányában a perköltségről történő rendelkezést mellőzte, míg a Pp. 101. §-ának (1) bekezdése értelmében a megállapított pernyertességi arányok szerint hivatalból határozott a meg nem fizetett illeték viseléséről, figyelemmel a kérelmezett az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. §-ának (1) bekezdés c) pontja és (2) bekezdése alapján fennálló személyes illetékmentességére.

A fellebbezések és a fellebbezésre tett észrevételek

[25] Az elsőfokú végzés ellen mind a kérelmezők, mind a kérelmezett fellebbezést terjesztettek elő.

[26] A kérelmezők a fellebbezésükben kérték a végzés megváltoztatását és a kérelmezett a kérelmük szerinti, valamint a másodfokú perköltségükben marasztalását.

[27] Előadták, hogy a végzés sérti a Pevtv. 15. §-ának (3)-(5) bekezdéseit, az Alaptörvény XV. cikkét, XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését, 28. cikkét, valamint a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. § (2) bekezdését.

[28] Felhívták, hogy az elsőfokú bíróság számos esetben a formális jogi érvelésre hivatkozással nem számította bele a bírósági eljárás figyelembe vehető időtartamába a kérelmezők által megjelölt időszakokat azzal, hogy nem terjesztettek elő az 1952. évi Pp. 114/A. §-a szerinti eljárás elhúzódása miatti kifogást. Ezzel szemben – a fellebbezésben részletezett beadványaikban – sorozatosan a bíróság elé tárták az eljárás elhúzódása miatti aggályaikat, határozottan kérték a mielőbbi döntéshozatalt, amely nyilatkozataik az 1952. évi Pp. 3. §-ának (2) bekezdésében megfogalmazott tartalom szerinti elbírálás követelménye alapján az eljárás elhúzódása miatti kifogásnak voltak tekinthetők. Az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) előtti eljárásnak egyébként nem előfeltétele, hogy az ottani kérelmező eljárás elhúzódása miatti kifogással éljen, amiből következik, hogy az eljáró bíróságnak hivatalból is ügyelnie kell az észszerű idő megtartására. Nem volt a kérelmezőktől elvárható a kifogás benyújtása, mivel attól hatékony jogorvoslatot nem remélhettek volna és a bíróság a kifogás benyújtásáig megvalósult késedelmét egyébként sem orvosolta volna. Mindezzel együtt részletesen kifejtették, hogy a kifogás benyújtásának elmaradását a kérelmezők hátrányára értékelni a visszaható hatályú jogszabályalkalmazás tilalmába ütközik és diszkriminatív. A Pevtv. 2022. január 1-től hatályos, ebből következően mindazon jogosultak, akik a vagyoni elégtételre vonatkozó jogosultságukat a Pevtv. hatályba lépését megelőző időszakban elszenvedett eljárás elhúzódására alapítják, magatartásukat visszamenőlegesen nem igazíthatják hozzá a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésében megfogalmazott követelmény-hez. A jogszabály azonosan kezeli azon jogosultakat, akik a Pevtv. hatályba lépését megelőzően és akik azt követően bekövetkezett eljárás elhúzódással szereznek jogosultságot a vagyoni elégtételre, amely indokolatlan különbségtétel. Mindebből tehát az következik, hogy a 2012. szeptember 13. napjától 2013. február 12. napjáig, a 2013. szeptember 7. napjától 2013. október 17. napjáig, a 2014. február 18. napjától 2015. január 26. napjáig, a 2018. május 27. napjától 2018. október 31. napjáig és a 2021. október 22. napjától 2021. december 7. napjáig eltelt időszakot a bírósági eljárás figyelembe vehető időtartamába be kell számítani.

[29] Mindezen túl az elsőfokú bíróság tévesen nem számította bele a bírósági eljárás figyelembe vehető időtartamába az eljárás felfüggesztésével érintett, a 2010. március 24. és 2011. május 26., valamint a 2011. november 11. és 2012. február 14. napja közötti időszakokat. Megállapítható, hogy az eljárás felfüggesztésére az alapperben eljáró elsőfokú bíróság téves, jogszabályellenes és utóbb hatályon kívül helyezett döntése alapján került sor. A kérelmezett hatályon kívül helyező végzése mindkét felfüggesztő végzést érintette, ezzel nyilvánvalóvá tette, hogy a bíróság téves jogértelmezéssel jutott arra a helytelen jogi következtetésre, hogy az eljárás felfüggesztésének van helye, így a felfüggesztés időtartama alatt a bíróság megalapozatlan és jogellenes döntésére visszavezethető okból nem történhetett érdemi eljárási cselekmény. A helytelen döntésből eredő perelhúzódság következményei nem háríthatók át a kérelmezőkre.

[30] Jogszabályellenesnek találták, hogy az elsőfokú bíróság nem számította bele a figyelembe vehető időtartamba a 2015. november 2. és 2015. december 16. napjáig eltelt időszakot azzal, hogy a szakértő részére a bíróság szabadon állapíthatna meg határidőt a szakvélemény elkészítésére. A peranyag alapján megállapítható, hogy a bíróság maga döntött

ügy, hogy póthatáridőt engedélyez a szakértőnek egy olyan indok alapján, hogy a szakértő nyári szabadságát kívánja töltetni, ezzel további perelhúzódást generálva, holott a szakértőnek már eredetileg is 60 napja lett volna a szakvélemény előterjesztésére. A bíróság nem volt köteles a további határidő hosszabbításra, ezen döntésének következményeit a kérelmezőkre áthárítani méltánytalan és megalapozatlan.

[31] Alaptalanul vonta le az elsőfokú bíróság a kérelmezők szerint a jogi képviselő betegségére hivatkozva történő halasztás 2016. június 4. és 2016. július 11. napja közötti időszakát. A tárgyalás elhalasztására – amelyre az 1952. évi Pp. ebből az okból nem adott lehetőséget – a kérelmezőktől független személyek cselekménye miatt került sor, márpedig a Pevtv. rendelkezései egyértelműek abban a tekintetben, hogy minden peres felet, mint önálló kérelmezőt, saját jogán illeti meg a vagyoni elégtétel és e tekintetben saját cselekményeit és mulasztásait lehet csak figyelembe venni; a tőlük független személyek perelhúzó magatartását a kérelmezőknek nem lehet betudni.

[32] Sérelmezték a 2021. április 16. és 2021. május 5. napja közötti időszak figyelmen kívül hagyását. A kérelmezők az alapperben a 2021. április 23-án kelt beadványukban tájékoztatták az eljáró bíróságot arról, hogy a 2021. április 22-én kézbesített végzéshez az abban foglalt szakértői beadványt nem csatolták, így nem tudják ellenőrizni a díjelőleg megalapozottságát. A kért szakértői beadványt a bíróság csak ezt követően kézbesítette, saját szabálytalan kézbesítésének következményeit nem lehet a kérelmezők terhére hárítani.

[33] A kérelmezett a fellebbezésében a végzés megváltoztatását kérte akként, hogy az ellenirata szerint az ítéltábla az elsőfokú bíróság által nem elfogadott időtartamokat is vonja le az eljárás teljes időtartamából és ennek megfelelően a kérelmezett marasztalását 1 098 400 forint megfizetésére szállítsa le.

[34] Jogszabálysértőnek találta, hogy az elsőfokú bíróság azért nem vonta le a per számított időtartamából a 2016. július 12. és 2016. szeptember 9. közötti, a 2016. szeptember 10. és 2016. szeptember 30. közötti, a 2016. október 1. és 2016. november 11. közötti, a 2017. április 22. és 2017. június 8. közötti időtartamokat, mert az egyezségi tárgyalásokat az 1952. évi Pp. nem jelölte halasztási okként, valamint nem hivatkozott a kérelmezett arra, hogy a kérelmezők nem terjesztettek elő eljárás elhúzódása miatti kifogást. Kétségtelen, hogy a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése értelmében a nemperes eljárásban döntő bíróság kötve van az ellenirathoz. Az ellenirathoz kötöttséget azonban a Pevtv. speciálisan szabályozza, ebben a tekintetben a Pp. szabályait nem kell figyelembe venni. A Pevtv. pedig ebben a körben az ellenirat tartalmát veszi alapul, az ellenirat tartalmát a Pevtv. 14. §-ának (2) bekezdése tételesen meghatározza. E felsorolásban viszont nem szerepel sem az adott időtartam figyelmen kívül hagyását lehetővé tevő jogszabályhely, sem annak valamely rendelkezése, így az eljárás elhúzódása miatti kifogás benyújtásának a hiánya mint jogi tény sem. Mindez azt jelenti, hogy a nemperes eljárásban eljáró bíróság hivatalból nem deríthet fel fizetési kötelezettség alól mentesítő eljárási cselekményeket – vagy azok elmulasztását –, a döntésénél kizárólag azokból indulhat ki, amit a kérelmezett maga megjelölt. Viszont ha a kérelmezett ezt megtette, akkor hivatalból köteles elvégezni a feltüntetett eljárási cselekmények jogi minősítését, azaz hivatalból köteles megvizsgálni, hogy ezek vonatkozásában fennállnak-e a Pevtv. 15. §-a (3), (4) vagy (5) bekezdésében foglalt feltételek, így teljesen irreleváns, hogy az elleniratban az adott pontnál éppen szerepelt-e a kifogás benyújtásának a hiánya vagy sem. A felek közötti egyeztetési tárgyalások miatti halasztás okán eltelt időtartam ettől függetlenül semmiképpen nem vehető figyelembe, az nem szolgálja az eljárás érdemi előrehaladását, analógiaképpen alkalmazható a felek közös megegyezése az eljárás szünetelésében. Az EJEB esetjoga is abból indul ki, hogy az egyezségkötési kísérlet nem értékelhető az eljáró bíróság terhére.

[35] Sérelmezte a szakértői díjmegállapító végzés elleni fellebbezéssel kapcsolatos 2017. március 12. és 2017. április 21. közötti időtartam levonásának elmaradását. Tény, hogy mind az Alaptörvény, mind az 1952. évi Pp. biztosította a kérelmezők számára a jogorvoslathoz való jogot a szakértői díjat megállapító végzés ellen, azonban minden más alapjoggal egyezően a jogorvoslathoz való jog sem gyakorolható rendeltetésével ellentétesen. Ebben az esetben a kérelmezettek azonban a fellebbezésükben valójában nem is a szakértői díjat meghatározó törvényi feltételek fennállását, hanem a szakvélemény érdemi megállapításait vitatták. A jogorvoslathoz való jogukat így nem az Alaptörvénnyel összhangban, valamilyen joguk vagy jogos érdekeik sérelme miatt gyakorolták, hanem az kifejezetten az eljárás szükségtelen elhúzódására szolgált.

[36] Nem értett egyet a másodfokú eljárásban a veszélyhelyzeti perrenddel kapcsolatos, a 2020. május 15. és 2020. október 15. közötti időtartam figyelembe vételével. Kifejtette, hogy az ítélet az elleniratban megjelölt időtartamban nem volt meghozható, hiszen a peres iratok tanúsága szerint éppen a kérelmező indítványára további szakértői bizonyításra volt szükség, így annak nem volt jelentősége, hogy a kérelmezett a „Veir. I.” szabályainak megfelelően járt-e el, amikor tárgyalást tűzött, ugyanis az elleniratban megjelölt 154 napos időszak akkor is eltelt volna, ha a kérelmezett nem tűz tárgyalást. Relevanciája annak van, hogy ez az időtartam nem telt volna el az eljárás előrehaladását nem szolgáló módon, ha nem lett volna a pandémiás helyzet és az abból következő speciális jogrend.

[37] Mind a kérelmezők, mind a kérelmezett a fellebbezésre tett észrevételeikben, megismételve az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi álláspontjukat, az ellenérdekű felek fellebbezésével támadott részében az elsőfokú végzés helybenhagyását kérték.

A másodfokú bíróság döntése

[38] Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzés a kérelmezettet 1 098 400 forintban marasztaló rendelkezését; a kérelmezők fellebbezését részben alaposnak, a kérelmezett fellebbezését alaptalannak találta a következők szerint:

[39] Az eljárás elhúzódása miatt a 2022. január 1-jén hatályba lépő Pevtv. által bevezetett vagyoni elégtételnek ugyan voltak előzményei – így különösen a 2017. december 31-ig hatályos 1952. évi Pp. 2. §-ának (3) bekezdésében szabályozott, a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és észszerű időn belül történő befejezéséhez való jogának a sérelme esetén igényelhető méltányos összegű kártérítés –, azonban a jogintézmény célját, az észszerű idő meghatározását, a felelős személy megállapítását, a felelősség alóli kimentést, a pénzbeli szankció összecszerűségének számítását érintően egészében új alapokra helyezett különleges jogkövetkezmény. Mivel pedig a jelen ügy a magyarországi jogtörténetben az első, vagyoni elégtételre irányuló kérelmet érdemben elbíráló határozattal befejezett eljárás, ezért értelemszerűen nem támaszkodhat a bírói gyakorlat jogfejlesztő értelmezésének eredményeire, ezért a szükséges értelmezési kérdésekben való iránymutatásokat a törvény megalkotásának előzményeire, a jogalkotó törekvéseire figyelemmel kell – különös tekintettel az Alaptörvény 28. cikkében és a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése értelmében háttérjogszabályként alkalmazandó Pp. Preambulumában írt követelményekre – meghatározni.

[40] Az elsőfokú bíróság a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésében írt jogszabályi feltétel, *az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének a hiánya miatt* vont le az elleniratban kértek szerint az eljárás teljes időtartamából a 2012. szeptember 13. és 2013. február 12. közötti, a 2013. szeptember 7. és 2013. október 17. közötti, a 2014. február 18. és 2015. január 26. közötti, a 2018. május 27. és 2018. október 31. közötti, valamint a 2021. október 22. és 2021. december 7. közötti időszakot. Ezzel a jogi állásponttal az ítéltábla azonban csak részben értett egyet.

[41] A kérelmezői fellebbezés hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság ebben a részben megsértette Magyarország Alaptörvénye XV. cikkét, XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét. Az Alaptörvény Nemzeti Hitvallás utolsó előtti bekezdése szerint az Alaptörvény a jogrend alapja, ugyanakkor az Alapvetés C) cikk (3) bekezdése, az R) cikk (2) bekezdése és a T) cikk (2)-(3) bekezdése alapján az Alaptörvény nem jogszabály. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján annak vizsgálatára, hogy egy bírósági ítélet sérti-e az Alaptörvényt, kizárólag az Alkotmánybíróság jogosult (Kúria Pfv.III.21.323/2020/7. számú ítéletének [41] pontja).

[42] Nem sérthette az ugyancsak ehhez kapcsolódóan hivatkozott, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 2. § (2) bekezdését sem az elsőfokú ítélet, mivel ennek a jogszabályi előírásnak a címzettje a jogalkotó, a jogszabályokkal szemben támasztott jogalkotási követelmények megsértése pedig nem vizsgálható egy konkrét bírósági határozat elleni fellebbezés elbírálása során.

[43] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság nem hagyhatta figyelmen kívül a Pevtv. 15. §-a (4) bekezdésének azt az előírását, hogy a bíróság érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt időtartam nem számítható bele a bírósági eljárás időtartamába akkor, ha a kérelmező *a jogszabályban biztosított lehetősége ellenére nem nyújtott be kifogást az eljárás elhúzódása miatt.*

[44] Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bírósággal annyiban, hogy a kérelmezők által hivatkozott beadványok, még azok tartalmi értelmezése mellett sem tekinthetők az eljárás elhúzódása miatti kifogásnak. Annak ugyanis csak olyan beadvány minősíthető, amely tartalma szerint arra irányul, hogy az adott határidő eredménytelen elteltét, a bírósági cselekmény hiányát sérelmezi, a hivatkozott beadványok azonban nem ezt, hanem más célú – érdemi védekezés, a szakértői bizonyítás szabálytalanságára hivatkozás, a szakértői díj csökkentése, bizonyítási indítványok mellőzése, részítélet, majd ítélet meghozatala iránti – kérelmeket tartalmaztak.

[45] Az eljárás elhúzódása miatti kifogás a magyar polgári eljárásjogban a bírósági eljárás elhúzódása miatti kifogás jogintézményének bevezetéséhez kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2006. évi XIX. törvény által az 1952. évi Pp. 114/A.-114/B. §-aival beiktatott, 2006. április 1-je óta létező jogintézmény. Ennek bevezetésével a jogalkotó olyan eljárási eszköz kiépítését célozta, amely az eljárások folyamatában ráhatást biztosít az eljárások elhúzódsmentes folytatására, és megfelelő védelmet jelent az azt okozó magatartásokkal szemben. Mind a korábbi, mind a hatályos polgári perrendtartás ezzel kívánta biztosítani a törvény vagy a bíróság által meghatározott vagy egyébként a bíróság által az ügy észszerű időn belüli intézésének elmulasztása („inaktív időszak”) miatti közvetlen sérelem kiküszöbölését azzal, hogy lehetőséget adott a félnek arra, hogy a mulasztást az ügyben eljáró bíróságnak jelezze, amely ezáltal vagy megtette a kifogásban sérelmezett helyzet megszüntetése érdekében szükséges intézkedéseket vagy a kifogást a másodfokú bírósághoz (illetve a Kúria másik tanácsához) terjesztette fel, amely utóbbi döntött annak alaposágáról. A Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése tehát nem utólag alapított egy jogvédelmi elvárást, hanem az eljárás elhúzódása miatt pénzbeli szankciót érvényesítő féltől azt kéri számon, hogy igénybe vette-e azt a jogi eszközt, amelyet a jogalkotó kifejezetten az észszerű idő sérelmének az elhárítására vezetett be.

[46] A Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésében foglaltak szerinti követelményt azonban nem lehet mechanikusan, formálisan megítélni. Azt, hogy a vagyoni elégtételt érvényesítő fél terhére ítéltető-e meg, hogy az adott bírósági mulasztással szemben nem vette igénybe az eljárás elhúzódása miatti kifogást, mindig az egyes mulasztások gondos vizsgálatával, egyedileg, a jogintézmény céljával, a sérelem orvoslására alkalmasságával, és mindezek alapján a féltől elvárható magatartással összefüggésben kell értékelni. Egyrészt az 1952. évi

Pp. 114/A. §-ának (2) bekezdése, egyezően a Pp. 157. §-ának (1) bekezdésével, nem valamennyi, a bíróság érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt időtartam orvoslása végett teszi lehetővé annak igénybe vételét, hanem csupán akkor, ha a bíróság valamilyen – törvény vagy saját maga által megállapított – határidőt mulasztott vagy észszerű időn belül nem intézkedett; más eljárási szabálysértések elhárítására ez a jogintézmény nem szolgál. Másrészt a határidők és az észszerű időtartam elmulasztása mellett is vizsgálni kell annak a sérelem elhárítására alkalmasságát. Az Alaptörvény 28. cikkéből következően a jogszabályoknak a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgáló tartalmából kiinduló, a Pevtv. által megfogalmazott jogalkotói célokat kell figyelembe venni. Ezt a célt pedig a Pevtv. törvényjavaslatának indokolása egyértelműen kijelölte: mivel az EJEB több alkalommal jelezte, hogy az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: Egyezmény) 13. cikkében foglalt követelmény teljesítésére a magyar jogrendszer nem biztosít olyan, az EJEB által hatékonnak ítélt hazai jogorvoslatot – *beleértve önmagában* az eljárás elhúzódása miatti kifogást is –, amely a bírósági eljárások elhúzódásának megelőzését, illetve az ilyen eljárásokkal okozott jogsérelem orvoslását kimerítően szolgálná, létre kívánt hozni olyan hazai jogorvoslatot vagy *jogorvoslat-együttest*, amely megfelelő módon, az EJEB esetjogában lefektetett egyezményes elvekkel összhangban állva képes kezelni a meglévő strukturális hiányosságokat. Mindebből következően a jogalkalmazói értelmezésnek sem lehet azt figyelmen kívül hagynia, hogy a vagyoni elégtételnek alkalmasnak kell lennie az Egyezmény 13. cikkében meghatározott követelmények az EJEB gyakorlata által elvárt teljesülésére, ellenkező esetben az a jogalkotói cél nem érhető el, hogy a hatékony jogorvoslat-együttes kiküszöbölje a jövőben az EJEB előtt az észszerű idő követelményének a sérelme miatt az állammal szembeni marasztalások visszaszorítását.

[47] Nem lehet eltekinteni az eljárás elhúzódása miatti kifogás elmaradásának értékelése során attól a tényről, hogy a Pevtv. hatályba lépése előtt létrehozott jogintézmény szabályozása folytán nem volt tekinthető a hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak, az EJEB maga sem találta önmagában alkalmasnak az észszerű idő megsértésével okozott sérelem orvoslására. Nincs olyan eljárási rendelkezés – a fellebbezéshez vagy az ellentmondáshoz mint rendes perorvoslatához hasonlóan –, hogy a bíróságnak tájékoztatni kellene a feleket ennek az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének a jogáról és a módjáról. Különösen a jogi képviselő nélkül eljáró felek igényérvényesítését nehezítette a tájékoztatás elmaradása, mivel ennek a jogi eszköznek az ismertsége a jogi szaktudással nem rendelkező személyek előtt alapvetően csekély volt. Az intézmény hatékonyságát nehezítette az is, hogy a folyamatban lévő, egyébként is elhúzódó eljárásban előterjesztett kifogások vizsgálata önmagában is negatívan érintette a per időtényezőjét. Mindezeket túl azt is tekintetbe kell venni, hogy a bíróság kötelezettsége a saját közhatalmi tevékenységére irányadó szabályok betartása, így a feleknek is abból a feltételezésből kell kiindulniuk, hogy a bíróságok betartják a rájuk vonatkozó – így az észszerű időn belüli cselekvés – eljárási szabályait.

[48] Figyelemmel pedig arra is, hogy a 2022. január 1-je előtti bírósági cselekmények esetén a félnek arról értelemszerűen nem lehetett tudomása, hogy az eljárás elhúzódása miatti kifogás elmaradása az észszerű idő sérelmére alapított vagyoni kompenzációnak a feltétele lenne, ezért az előzőekben kifejtett szempontokat alapul véve, abból kell kiindulni, hogy a vizsgált bírósági mulasztás esetében a féltől mikor volt elvárható az okozott sérelem elhárítását célzó, arra alkalmas kérelem benyújtása. Ez a mérce pedig nem formálisan egy rendes jogorvoslatnak nem tekinthető, az eljárások elhúzódását természeténél fogva csak korlátozottan akadályozni képes eszköz pusztán igénybeviteléhez igazodik. Ezzel szemben a féltől a bíróság inaktív magatartása miatti eljárás elhúzódásának megakadályozása esetén az az elvárható, hogy akkor terjesszen elő emiatt kifogást a folyamatban lévő perben,

ha a bíróság olyan mértékben mulasztotta el az észszerű időn belüli eljárási cselekmények kötelezettségét, amely a rá vonatkozó eljárási szabályok betartásában alappal bízó fél számára nyilvánvaló és egyértelműen felismerhető, az eljárási kötelezettség megszegésére vonatkozó jelzéstől pedig alappal várhatja a sérelem kellő időben és eredményességgel történő orvoslását. Az ítéltábla jogi álláspontja szerint ez a félre méltányos értelmezés felel meg az EJEb elvárásainak és egyeztethető össze a Pevtv. létrehozásának jogalkotói céljával.

[49] Mindezek alapján nem határozható meg a fél terhére a bár a törvényes határidőn túlra, de a már kitűzött tárgyalási határnap korábbi időpontra való kitűzésére irányuló kérelem elmaradása; mivel az így okozott sérelemnek a kiküszöbölésére az eljárás elhúzódása miatti kifogás eleve nem vehető igénybe. Az 1952. évi Pp. 142. §-a (2) bekezdésének a folytatólagos tárgyalás négy hónapon belüli megtartását előíró rendelkezése nem a bíróság részére az eljárás lefolytatására, eljárási cselekmény elvégzésére vagy valamely határozat meghozatalára határidő meghatározása. Ha a bíróság a folytatólagos tárgyalást négy hónapon túlra, de kitűzi, azzal már nem áll fenn mulasztása, ezzel szemben megszegte az előírt időtartam megtartására irányadó szabályt, amellyel szemben legfeljebb az 1952. évi Pp. 114. §-a szerinti eljárás szabálytalansága elleni kifogás vehető igénybe, amely a Pevtv. alkalmazása szempontjából irreleváns. Ezért nem vonható le a 2012. szeptember 13. és 2013. február 12. közötti időszak arra tekintettel, hogy az előzőek szerint amikor a felek a 2012. február 17. napján meghozott végzésből felismerhették, hogy az eredetileg a törvényes határidőn belül, 2012. október 2. napjára kitűzött tárgyalást a bíróság 2013. február 12. napjára elhalasztotta, már nem állt fenn mulasztás, a törvényi előírásokból következően pedig nincs olyan tartalmú kifogás előterjesztésére lehetőség, hogy a már kitűzött tárgyalás korábbi időpontra kerüljön. Ugyanezért nem vonható le a 2013. szeptember 7. és 2013. október 17. közötti időtartam, tekintettel arra, hogy a 2013. július 1-jei végzésből felismert, az eredeti 2013. szeptember 4. napjához képest mintegy egy hónappal későbbi, 2013. október 17-re kitűzés miatti kifogás előterjesztésére nem volt törvényes lehetőség. Hasonlóan nem számolható el a kérelmezők terhére a másodfokú eljárásban, ezért nem vonható le a 2021. október 22. és 2021. december 7. közötti időszak, amikor ugyanis a szakvélemény 2021. június 21-én érkezett, a bíróság valóban a 2021. október 21-én lejárt négy hónapos határidőn túli, 2021. december 7-i időpontra tűzte a tárgyalást, de az előzőekben kifejtett okokból, mulasztás hiányában nem állt rendelkezésre a későbbi kitűzés előrehozatala érdekében a sérelem orvoslására alkalmas hatékony jogorvoslat.

[50] Ugyanakkor *részben* a kérelmezők terhére értékelhető az elsőfokú végzésben egészében levont 2014. február 18. és 2015. január 26. közötti időszak. Amikor ugyanis 2014. január 22-én kézhez vették a 2014. január 17-i, a 2014. február 14-re kitűzött tárgyalást új határnap hivatalból kitűzésével elhalasztó végzést, úgy észlelniük kellett ezután az eljárási cselekmények hiányát, azaz a bíróság tényleges mulasztását, és legkésőbb az ezt követő harminc nap múlva, a munkaszüneti napra figyelemmel 2014. február 24-én elvárható lett volna a tárgyalás kitűzése indokolatlan elmaradását kifogásolni. Ez a kötelezettségük azonban csak 2014. október 22-ig terhelte őket, ekkor ugyanis kézbesítették részükre a tárgyalást 2015. január 26-ra kitűző végzést. Így levonható a 2014. február 24. és 2014. október 22. közötti 240 nap időszak. Hasonlóan részben egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bíróság által a 2018. május 27. és 2018. október 31. közötti időszak levonását érintő álláspontjával. A másodfokú részítéletet a kérelmezők 2018. május 15-én vették kézhez, így az ítéltábla az ügy körülményeit figyelembe vevő mérlegelése alapján ettől számított harminc nap múlva, 2018. június 15-án már indokolt lett volna annak észlelése alapján, hogy semmilyen elsőfokú cselekmény nincs, jelezni a bíróság felé az ezzel kapcsolatos kifogásukat, ez a kötelezettségük az elszámlolt 2018. október 31-ig nem szűnt meg, mivel ekkor még nem vették kézhez (csak 2018. november 7-én) a tárgyalást 2018. december 10-re kitűző végzést. Így levonható a 2018. június 15. és 2018. október 31. közötti 138 nap időszak.

[51] Értelmezést igényel a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése, arra tekintettel, hogy a kérelmezett erre a jogszabályi rendelkezésre hivatkozva kérte egyes időtartamok levonását. A Pevtv. törvényjavaslat indokolása azt hívja fel, hogy a bíróság által általánosan vizsgálendő szempont az, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az eljárás elhúzódásához, és azt vizsgálja a bíróság – a kérelem és az ellenirat korlátai között –, hogy az alapul fekvő bírósági eljárás során volt-e olyan időszak, amely akár a kérelmező, akár a vizsgált bírósági eljárásban eljáró bíróság érdekkörében felmerülő, elhárítható ok miatt szükségtelenül telt el. *A kizárólag a kérelmező illetve a bíróság érdekkörében felmerült elhárítható okok miatti* levonásra egyrészt a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése, másrészt a (4) bekezdése ad jogszabályi alapot. Ehhez képest rendelkezik úgy a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése, hogy a bíróság – a nemperes eljárásban előterjesztett kérelem és ellenirat tartalmának korlátai között – mérlegeli, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az észszerűnek minősülő időtartam meghaladásához, és e körülmények értékelését követően határozza meg a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartamát. Ez a rendelkezés nyelvtanilag nyitva hagyja azt a kérdést, hogy ez a bíróság és a felek érdekkörében felmerült elhárítható okokon kívül ad-e lehetőséget más okokból – mint nem a kérelmező fél érdekkörében jelentkező elhárítható vagy éppen elháríthatatlan okból – való levonásra vagy csupán az előző jogszabályi előírások alkalmazásának szempontjaira utal.

[52] Az ítéltábla álláspontja szerint az értelmezést az Alaptörvény 28. cikkére és a Pp. Preambulumára tekintettel, a törvényjavaslat indokolásában előadottak alapján kell elvégezni. Abból, hogy a törvényjavaslat indokolása is csak a bíróság és a kérelmező cselekményeit vette figyelembe, azt a következtetést lehet levonni, hogy arra volt tekintettel, hogy a bíróság működésében akár emberi, akár technikai okból következhet be fennakadás. Ezzel együtt a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése egyébként sem ír a kérelmező és bírósági eljárást lefolytató bíróság tevékenységein kívüli okokról. A szűkítő értelmezésre utal továbbá, hogy a törvény az ellenirat tartalmi követelményei körében is csak a kérelmező a meghatározott idő figyelmen kívül hagyását megalapozó eljárási cselekményeit, illetve szükséges eljárási cselekménye elmulasztását alátámasztó tényeknek, valamint ezzel összefüggésben figyelmen kívül hagyandó időtartamoknak a megjelölését írja elő, más levonásra alapot adó körülmény az elleniratban meghatározását nem tartalmazza [Pevtv. 14. § (2) bekezdés f) és g) pont]. Mindebből az következik, hogy a jogalkotó egy olyan szabályozási modellt kívánt bevezetni, ahol rögzíti azt az időtartamot, amelynek meghaladása esetén a fél az eljárások észszerű időn belüli befejezéséhez való joga sérelme folytán vagyoni kompenzációra jogosult, amely összegét csak a saját felróható közrehatása csökkentheti – akár azért, mert ő okozta egyes eljárási szakaszok elhúzódását vagy azért, mert nem élt az elhúzódás megakadályozására alkalmas törvényes jogorvoslati eszközökkel. Az észszerű idő követelményének érvényesülése során a bíróságoknak számítaniuk kell arra, hogy a per folyamán előállhatnak olyan előre nem látható körülmények – váratlan megbetegedés, a bíróság működését akadályozó körülmények, megkeresés akadályai, eljárások eredménye bevárásának a szükségszerűsége, a felek nyilatkozattételét megakadályozó okok –, amelyekre a per koncentrált befejezése érdekében a megfelelő válaszokat meg kell adni – munkaszervezés, a mielőbbi befejezést elősegítő eljárási eszközök igénybevétele –, de nem háríthatja a kérelmező félre az olyan okokból jelentkező időmúlásokat, amelyekre a kérelmezőnek ráhatása nem lehetett. Mindezzel együtt mindig az adott mulasztás gondos vizsgálatára tartozik, hogy az a kérelmező fél érdekkörében jelentkezett-e. Így feltétlenül a fél érdekkörében jelentkező elhárítható ok, ha a per kötelező felfüggesztése azért történik, mert a fél, bár módja lett volna rá, nem indította meg azt az eljárást, amelyre tekintettel a pert utóbb

fel kell függeszteni. A Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése azonban nem teremt egyes időtartamok levonására alapot adó új okot.

[53] Nem osztotta ennek alapján az ítéltábla az *elsőfokú eljárás felfüggesztéseire tekintettel* egyes időszakok figyelmen kívül hagyására irányadó elsőfokú bírósági álláspontot. A peres eljárás építésügyi hatósági eljárásra tekintettel való felfüggesztése nem sorolható a bíróság érdekkörében felmerült szükségtelenül eltelt időszaknak, és ezért nem is olyan inaktív időszak, amellyel szemben az eljárás elhúzódása miatti kifogás – vagy más jogorvoslat – igénybe vehető lett volna. Ez a következtetés a felfüggesztést 2011. november 11-től elrendelő végzés a másodfokon eljáró bíróság által annak jogszabályi feltételeinek hiányai miatti hatályon kívül helyezése mellett sem jelenthető ki; az ellenkező értelmezés ugyanis olyan körülmény értékelését várná el a nemperes eljárásban – a kérelmező igénybe vette-e az eljárás elhúzódásának megakadályozására ebben az esetben egyedül alkalmas rendes jogorvoslat eszközét –, amelyet maga a Pevtv. sem fogalmaz meg, ekképpen nem összeegyeztethető a vagyoni elégtétel intézményével. Ugyanakkor a felfüggesztés nem is jelentkezett a kérelmezők érdekkörében, legfeljebb ugyanis a per felperesei oldaláról lehetett volna vizsgálni azt, hogy a perbeli igényeik érvényesítéséhez olyan előkérdésnek minősülő eljárásokat kellett volna megindítaniuk, amely az érdekükben állt, ilyen megállapítás a kérelmezők oldaláról nem tehető. Ezért nem vonható le a 2010. március 24. és 2011. május 26. közötti, valamint a 2011. november 11. és 2012. február 14. közötti időszak.

[54] Nem értett egyet az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontjával annyiban, hogy *a szakvélemény előterjesztésére biztosított határidő meghosszabbítása miatti* időszakot a kérelmezők terhére számolta el. Helyesen hívta fel az 1952. évi Pp. 104. §-ának (1) bekezdését annyiban, amennyiben a határidő egyszeri, negyvenöt napnál hosszabb időtartamra történő meghosszabbítására a hatályos perrendi szabályok a szakvélemény előterjesztése esetében lehetőséget biztosítottak. Önmagában azonban nem ad alapot a levonásra, hogy a bíróság az eljárási szabályoknak megfelelően járt el, annak alapja ugyanis – a Pevtv. törvényjavaslat indokolásával és az ellenirat kötelező tartalmi elemeinek a meghatározásával is alátámasztott értelmezés szerint – a kérelmező fél perbeli közrehatása; azonban a szakvélemény előterjesztésére meghatározott határidő meghosszabbítása nem tekinthető a kérelmezők érdekkörében jelentkező oknak, de nem is a bíróság érdekkörében szükségtelenül eltelt idő, amely mulasztással szemben az eljárás elhúzódása miatti kifogást lehetne igénybe venni, hiszen nem sérült sem törvényi, sem bíróság által meghatározott határidő és nem is telt el eredménytelenül eljárási cselekmény elvégzésére indokolt időtartam. Ebből következően nincs jogszabályi alap ennek az időtartamnak a figyelmen kívül hagyására, ezért nem vonható le a 2015. november 2. és 2015. december 16. közötti időszak.

[55] Hasonlóan nem értékelhető a kérelmezők terhére *a felperesi jogi képviselő betegsége okán a tárgyalás elhalasztása* miatt eltelt időtartam. Az 1952. évi Pp. 151. §-ának (1) bekezdése a tárgyalás elhalasztása okaként nem tartalmazta az egyoldalú, a jogi képviselő betegségére hivatkozó kérelem alapján való elhalasztását, ezzel együtt ez a körülmény semmiképpen nem merülhetett fel a kérelmezők érdekkörében, hiszen a tárgyalás elhalasztása ebben az esetben a kérelmezők ellenfelének érdekében állt, és nem is volt tekinthető – mert nem a törvényi vagy bírósági határidő telt el eredménytelenül vagy nem telt el az utolsó érdemi cselekménytől a bíróság intézkedési kötelezettségét kiváltó időtartam – olyan mulasztásnak, amellyel szemben az eljárás elhúzódása miatti kifogást igénybe lehetett volna venni. Ezért nem volt levonható a 2016. június 4. és 2016. július 11. közötti időszak.

[56] Minden részében osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróságnak a *szakértői díj késedelmes előlegezése miatti* levonást érintően kifejtett álláspontját. A Pp. 279. §-ának (1) bekezdése által biztosított mérlegelési jogkörében kellő indokát adta annak, hogy a rendelkezésre álló periratokból miért vonta le azt a következtetést, hogy a „nem kereste”

postai jelzéssel bontatlan borítékban visszaérkező hivatalos irat tartalmazta a kérelmezők által hiányolt szakértői beadványt. A bizonyítékok ekképpen való értékelése megfelelt a logikai szabályoknak, az elfogadott tények melletti érveket megfelelően részletezte és alátámasztotta, a bizonyítékok értékelésének felülmérlegelésére az ítéltábla indokot nem talált. Mivel pedig az ennek alapján 2021. április 1-jén kézbesítettnek tekintendő felhívásnak a kérelmezők az abban meghatározott 15 napos határidőben nem, csak késedelmesen tettek eleget, ezért a két időpont közötti, a kérelmezők érdekkörében felmerült okból szükségtelenül eltelt 2021. április 16. és 2021. május 6. közötti 20 nap időszakot le kell vonni a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján a per számított időtartamából.

[57] Alaptalanul támadta a fellebbezésében a kérelmezett, hogy nem vonta le az elsőfokú bíróság a per teljes időtartamából – az eljárás elhúzódása miatti kifogás elmulasztására hivatkozás hiányában, illetve az 1952. évi Pp.-ben meg nem határozott halasztás okán – a peres felek közötti egyezségi tárgyalások folytatása céljából a tárgyalások elhalasztása miatt eltelt időszakokat.

[58] Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság, hogy arra hivatkozva, hogy a felek között egyezségi tárgyalások vannak folyamatban, az 1952. évi Pp. 151. §-ának (1) bekezdése a tárgyalás elhalasztását nem engedte; ezzel szemben arra lett volna lehetőség, hogy a felek az 1952. évi Pp. 137. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján közösen kérjék az eljárás szünetelését a közöttük folyamatban lévő megbeszélésekre hivatkozva, és ez a felek érdekkörében való időmúlás lenne; mivel azonban a bíróság a törvényes okok hiányában határozott a tárgyalás elhalasztásáról, ezért az emiatt szükségtelenül eltelt idő a bíróság érdekkörében jelentkezett.

[59] Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, mely szerint amennyiben a kérelmezett nem hivatkozott az elleniratában arra, hogy a kérelmezők nem terjesztettek elő az eljárás elhúzódása miatti kifogást, úgy a kifogás elmulasztása hivatalból nem vizsgálható.

[60] A Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése azt a rendelkezést tartalmazza, hogy azon eljárási kérdésekre, amelyeket a törvény a bíróság előtti igényérvényesítést (azaz a vagyoni elégtételre irányuló nemperes eljárást) rendező alcíme eltérően nem szabályoz, a Pp. rendelkezéseit a nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel és a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvénynek (Bpnp.) a bírósági polgári nemperes eljárásokra vonatkozó általános rendelkezéseit kell alkalmazni. Ebből tehát az következik, hogy a Pevtv. háttérjogszabálya a Pp., annak minden olyan, a nemperes eljárás sajátosságaival összeegyeztethető rendelkezése alkalmazandó, amelyre nincs a nemperes eljárásra vonatkozó eltérő előírás. Ezért alkalmazandó a Pp. 2. §-a (2) bekezdésének a rendelkezési elv részében irányadó az a szabálya, hogy a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, valamint a 4. §-a (2) bekezdésének a tárgyalási elv részében irányadó az a szabálya, amely szerint a perben jelentős tények állítása – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a feleket terheli. Ehhez képest a hivatalbóliságot a Pevtv. a Pp.-hez képest speciálisan csak a vizsgálandó bírósági eljárás szükséges ügyiratmásolatainak beszerzésére [13. § (2) bekezdés], a kérelemben megjelölt bírósági eljárás elhúzódásával kapcsolatban indult EJEB-eljárás felderítésére [13. § (3) bekezdés], valamint a bizonyítás körében a felek további nyilatkozattételre, illetve okirat csatolására való felhívására [15. § (1) bekezdés] határozza meg; nincs azonban olyan rendelkezés, amely szerint a polgári eljárásjogban általában irányadó tárgyalási elv helyett a nyomozati elv előtérbe helyezésével a felek állítási kötelezettsége ellenére a nem hivatkozott tényeket is hivatalból vehetné figyelembe.

[61] A Pevtv. 14. §-a (1) bekezdésének f) pontja szerint az elleniratban fel kell tüntetni a kérelmező azon eljárás cselekményét, illetve szükséges eljárási cselekménye elmulasztását alátámasztó tényeket, amelyek a kérelmezett álláspontja szerint megalapozzák – a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz vonatkozásában – meghatározott időtartam figyelmen kívül hagyását, míg a g) pontja értelmében az előző szerinti eljárási cselekményre, illetve mulasztásra tekintettel figyelmen kívül hagyandó időtartamot. Mivel az ellenirat tartalmát meghatározó, az előzőekben felhívott jogszabályi rendelkezések a kérelmező eljárási cselekményeire utalnak, azonban a 15. § (3) illetve (4) bekezdése értelmében mind a bíróság, mind a fél érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt időszak alapot adhat a levonásra, ebből az következik, hogy az elleniratban a kérelmező minden olyan cselekményét vagy mulasztását – így a bíróság érdekkörében felmerült időszak figyelmen kívül hagyását eredményezhető eljárás elhúzódása miatti kifogás elmulasztását is – hivatkozni kell, amelyre a kérelmezett a védekezését alapozza; a Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdésében felhívott *kérelem és ellenirat tartalmának korlátai közötti vizsgálódás szabálya*, a polgári eljárásjog általános elveire figyelemmel azt jelenti, hogy a kérelmezett által ebben a körben nem hivatkozott tényeket a nemperes eljárásban eljáró bíróság nem veheti figyelembe. Az ellenkező értelmezés ahhoz a nyilvánvalóan nem támogatható helyzethez vezetne, hogy ha az elleniratban pusztán a levonandó időtartam szerepelne, úgy az eljáró bíróságnak kellene megtalálni annak az okát, amely egyértelműen szembe kerülne a rendelkezési elv és a koncentrált eljárás alapvető követelményével.

[62] Mindennek azonban az *egyezségi tárgyalások okán való halasztások miatti időmúlásokat érintően* jelentősége egyébként sem lett volna, hiszen a tárgyalás jogszabályba ütköző, indokolatlan elhalasztása miatti időveszteség ugyancsak nem a bíróság részére az eljárás lefolytatására, eljárási cselekmény elvégzésére vagy valamely határozat meghozatalára meghatározott határidő, ezért nem a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése, legfeljebb a 15. §-ának (3) bekezdése vizsgálható. Egyetértett azonban az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontjával annyiban, hogy az 1952. évi Pp. 151. §-a nem adott lehetőséget a tárgyalás elhalasztására a felek közötti egyezségi tárgyalások bejelentése okán. Bármilyen indokból a felek közös, legkésőbb a kitűzött határnap előtt nyolc nappal előterjesztett indokolt kérelmére volt lehetőség a tárgyalás elhalasztására; míg ezt követően az arra alapot adó közös kérelem indokaként megjelölt mérlegelhető fontos ok kivételesen engedte a tárgyalás elhalasztását, amellyel az ítéltábla álláspontja szerint nem azonosítható a már kilenc éve folyamatban lévő perben az egymás után négy alkalommal előadott, határozatlan tartalmú megegyezésre hivatkozó előadás. Az 1952. évi Pp. 137. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján a feleknek lehetősége lett volna az eljárás szünetelését kérni, amely esetben az érdekkörükben való időmúlás megállapítható lett volna. Nem támogatható azonban a felek terhére annak az elszámolása, hogy a bíróság az 1952. évi Pp. 2. §-a (1) bekezdésében írt, az észszerű időn belül történő befejezéséhez való jog érvényesítésére írt kötelezettsége ellenére a tárgyalást a törvényben megengedett feltételek hiányában halasztja el. Mindezek alapján, az egyezségi tárgyalások okán való halasztások miatti időmúlásokat érintően, nincs helye a 2016. július 12. és 2016. szeptember 9. közötti, a 2016. szeptember 10. és 2016. szeptember 30. közötti, a 2016. október 1. és 2016. november 11. közötti és a 2017. április 22. és 2017. június 8. közötti időszak levonásának.

[63] *A szakértői díjmegállapító végzés elleni fellebbezés elbírálása ugyancsak nem róható a kérelmezettek terhére.* A jogorvoslathoz fűződő jog a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 2. cikke, valamint az Egyezmény 13. cikke által biztosított emberi jog, az Alaptörvény Szabadság és felelősség című része XXVIII. fejezetének (7) bekezdésében szabályozott alkotmányos alapjog. Utóbbi szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, mely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslat olyan eszköz, amely által az érdekelt a bírósági,

hatósági eljárásban meghozott, vélt vagy valós érdekeit sértő döntés korrigálását kéri. A jogorvoslathoz fűződő alapvető jogosultság független attól, hogy annak tartalma esetlegesen nyilvánvalóan alaptalan, ezért nem minősül rendeltetésellenes joggyakorlásnak, hogy a szakvélemény szakmai tartalmával szembeni kifogásai alapján – bár alaptalanul – kérték a kérelmezők a szakértői díj csökkentését. Az elsőfokú bíróságnak egyébként is lehetősége volt a fellebbezés elbírálása érdekében csak a peres iratok kapcsolódó részének a felterjesztésére. A rendes jogorvoslati jog gyakorlása miatt a fellebbezés elbírálásának időtartama nem a fellebbező fél érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telik el, ezért a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése értelmében nem vonható le a 2017. március 12. és 2017. április 21. közötti időszak.

[64] Helytálló volt az az elsőfokú rendelkezés, amely szerint a per számított időtartama nem csökkenthető *a járványügyi helyzet miatt a másodfokú tárgyalás elhalasztása alapján* eltelt időtartammal. A Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdései, a már kifejtettek szerint a bíróság vagy a kérelmező fél érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt idő figyelmen kívül hagyását engedik, és ehhez képest a mérlegelési szempontokat meghatározó 15. §-ának (5) bekezdése is csak a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekményének értékelését hívja fel. A járványügyi helyzet nem a kérelmezők és nem a bíróság érdekkörében felmerülő elhárítható, hanem érdekkörükön kívüli elháríthatatlan ok volt. A rövid, a 45/2020. (III. 14.) Kormányrendelet által 2020. március 15-től bevezetett és 2020. március 30-ig tartó rendkívüli ítélkezési szünettől eltekintve azonban a „Veir. I.” által megvalósított veszélyhelyzeti perrend biztosította a bíróságok folyamatos működését és a perek lefolytatását, bár a személyes kontaktusok elkerülését célzó speciális eljárási cselekményekkel. Nem volt alapos az a fellebbezési hivatkozás, hogy a hivatkozott időszak a kérelmezők indítványára elrendelt további szakértői bizonyítás folytán kizárólag a pandémiás helyzet miatti speciális jogrend okán telt el, az általános perrend mellett ez az időmúlás nem jelentkezett volna. A szakértői bizonyításra a 2020. május 14-ről 2020. október 15-re halasztott tárgyalást követően került sor, a tárgyalás elhalasztását maga a kérelmezett is a járványügyi helyzettel és nem a szakértői bizonyítás szükségességével indokolta, a korábban felhívottak szerint azonban a perek lefolytatásának, bár speciális eljárási rendben, nem volt akadálya – az elleniratban nem érintett rendkívüli ítélkezési szünet időtartamát nem számítva – a járványügyi helyzet. Ezért nem vonható le a per számított időtartamából a 2020. május 15. és 2020. október 15. közötti időszak.

[65] Abban pedig ugyancsak osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját, hogy mivel az 1952. évi Pp. 151. §-ának (1) bekezdése ilyen halasztási okot nem ismer, a kérelmezők meg nem jelenése folytán *meghiúsult egyezségi kísérlet miatt a másodfokú tárgyalás elhalasztása* ugyancsak nem teremtheti meg az alapot az ebből következően eltelt idő figyelmen kívül hagyására; mint ahogy helyesen hívta fel azt is, hogy mivel a kérelmezők a bíróság érdekkörében felmerült adminisztrációs hiba folytán nem megfelelő időpontra kaptak idézést, ezért az idézés szabályszerűtlensége miatt egyébként indokolt halasztás nem számolható el a kérelmezők hátrányára. Ebből következően nem vonható le a 2021. december 8. és 2022. január 25. közötti időszak.

[66] Összességében az ítéltábla, az általa elfoglalt értelmezés alapján a per teljes időtartamából csak a 2014. február 24. és 2014. október 22. közötti 240 nap, a 2018. június 15. és 2018. október 31. közötti 138 nap, valamint a 2021. április 16. és 2021. május 6. közötti 20 nap, mind összesen 398 nap időtartam levonását találta indokoltnak. Ezáltal a kérelmezett marasztalását a kérelemben írt 1 828 400 forintból csak 159 200 forinttal, 1 669 200 forintra kell csökkenteni.

[67] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének a fellebbezett részét a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 383. §-ának (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta, és a kérelmezett marasztalását 1 669 200 forint összegre felemelte, egyebekben helybenhagyta.

[68] A marasztalás összegének megváltoztatása folytán módosul a kérelmezők pervesztessége, amely az igényelt összeghez képest 91,3 % mértékben határozható meg, ennek alapján módosul a Pp. 102. §-ának (1) bekezdése alapján a kérelmezők által viselendő elsőfokú eljárási illeték összege az erre eső 4774 forintra, míg a kérelmezett személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján az állam által viselendő elsőfokú eljárási illeték összege 50 076 forintra.

[69] A másodfokú eljárásban a kérelmezett 166 000 forint összeget érintő fellebbezése egészében eredménytelen, a kérelmezők 564 000 forint összeget érintő fellebbezése részben, 404 800 forint erejéig eredményes. A Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéltábla a fellebbezés eredményességéhez igazodóan a kérelmezettet – annak figyelembe vételével, hogy a kérelmezettnek a másodfokú eljárásban sem volt költség igénye – a kérelmezők javára a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003 (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (4), (5) és (6) bekezdése szerint az ügy tárgyára és a fellebbezés tartalmára tekintettel indokolt jogi képviselési tevékenység alapján meghatározott összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére. Az Itv. 39. §-ának (1) bekezdése és 47. §-ának (1) bekezdése szerint meghatározott fellebbezési illetékből pedig a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján a kérelmezett általi 166 000 forint fellebbezett érték utáni 7 000 forint, valamint a kérelmezők általi eredményesen fellebbezett 404 800 forint érték utáni 12 144 forint, összesen 19 144 forint összegű rész az állam terhén marad, míg a kérelmezők általi eredménytelenül fellebbezett 159 200 forint értékhez igazodó további 4 776 forint összegű fellebbezési illeték viselésére a Pp. 102. §-ának (1) bekezdése értelmében a kérelmezők kötelesek.

Debrecen, 2022. október 27.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró